

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 8C/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113239899
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Chamula
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2015:5113239899.4

Rozhodnutie

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudcom Mgr. Dušanom Chamulom, v právnej veci žalobcu: CPROFI CREDIT Slovakia, s.r.o, Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 47233516, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Anna Cviková, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, proti žalovanej: P. A., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXXXX W. nad T., v konaní o zaplatenie 814,08 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamieta.
Žalovanej sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 26.11.2013 sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia 1.034,36 Eur so zmluvnou pokutou vo výške 0,065 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 3,275 % ročne zo sumy:

16,64 Eur od 18.8.2011 do 13.9.2011,
15,92 Eur od 18.9.2011 do zaplatenia,
44,28 Eur od 18.10.2011 do zaplatenia,
44,28 Eur od 18.11.2011 do zaplatenia,
44,28 Eur od 18.12.2011 do zaplatenia,
885,60 Eur od 23.12.2011 do zaplatenia
a náhrady trov konania.

Žalobu odôvodnil tým, že dňa 13.8.2010 žalobca uzatvoril so žalovanou zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej 780,- Eur, žalovaná sa zaviazala úver splácať v 36 splátkach vo výške 44,28 Eur. Žalovaná sa dostala do omeškania už so splatením splátky č. 3, napokon splatila úver iba v časti vo výške 559,72 Eur, úver sa stal 22.12.2011 splatným a žalobca sa domáha plnenia podľa stavu úverového účtu žalovaného k tomuto dňu. Žalobca sa domáha zmluvných pokút podľa § 14 ods. 14.1 zmluvy vo výške 0,065% denne a aby výška zmluvnej pokuty a úroku z omeškania neprevyšovala priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zák. č. 129/2010 Z.z. pred vznikom omeškania o viac ako 10%, žalobca sa domáha zákonného úroku z omeškania iba vo výške 3,275 % ročne. Pokiaľ úrok z omeškania a zmluvná pokuta dosiahnu 780,- Eur, narastať bude ďalej iba úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.034,36 Eur do zaplatenia

Žalovaná sa vo veci samej písomne nevyjadrila, aj keď bola na vyjadrenie riadne vyzvaná.

Podaním zo dňa 22.1.2014 žalobca trval na skutkovom odôvodnení žaloby.

Pojednávania konaného dňa 19.11.2012 sa právne zastúpený žalobca, ani žalovaná nezúčastnili a za týchto okolností súd prejednal vec v neprítomnosti účastníkov.

Vo veci samej rozhodol Okresný súd Žilina ako prvostupňový súd rozsudkom č.k. 8C/5/2014-30 zo dňa 2.4.2014 (ďalej tiež prvý prvostupňový rozsudok) v znení opravného uznesenia č.k. 8C/5/2014-61 zo dňa 10.6.2015, ktorým zaviazal žalovanú na zaplatenie 220,28 Eur s úrokom z omeškania vo výške 3,275 % ročne zo sumy 220,28 Eur od 23.12.2011 do zaplatenia, žalobu vo zvyšnej časti zamietol a náhradu trov konania žalovanej ako prevažne úspešnej účastníčke konania nepriznal. Súd odôvodnil prvý prvostupňový rozsudok vykonaným dokazovaním a právnym názorom, najmä podľa ktorého považuje predmetnú zmluvu o „revolvingovom“ úvere podľa skutkovo oboznámenej koncepcie žalobcu ako neplatnú podľa cit. ust. § 39 OZ pre obchádzanie zákona, s ohľadom na účel zmluvy o úvere podľa cit. ust. § 497 ObZ, ako aj osobitne zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa cit. ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z.. Obchádzanie zákona súd odôvodnil nedojednaním konečnej výšky úveru, iba úverového rámca, pričom veriteľ poskytnutím úverového rámca vôbec nespravuje peniaze dlžníka, na rozdiel od banky v prípade doplnkovej služby popri správe účtu klienta, podľa názoru súdu aj systematická podoba predmetnej zmluvy predstavuje vadu v prejave vôle spotrebiteľa, ktorého právne aprobovaným záujmom pri uzatvorení tejto zmluvy bolo iba dočasné preklopenie potreby peňazí. Ani vypovedateľnosť zmluvy podľa názoru súdu nie je okolnosť, ktorá by právne aprobovala zmluvu o revolvingovom úvere podľa skutkovej koncepcie žalobcu. Naopak podľa názoru súdu nie je v súlade s účelom cit. ust. § 497 Obchodného zákonníka, aby úverová zmluva predložená spotrebiteľovi bola podľa tejto koncepcie uzatvorená na dobu neurčitú, príznačne keď samotné splatenie „predchádzajúceho“ úveru do určitej miery, by automaticky viedlo k ďalšiemu úveru v marketingovom záujme veriteľa, ktorý môže dosiahnuť zisk z ďalších jeho peňazí, práve u dlžníka, ktorý sa svoj dlh snaží splatiť. Pravidlom pri poskytnutí spotrebiteľského úveru je podanie informácie o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), a to podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. pod následkom bezodplatnosti a bezúročnosti zmluvy o úvere. Vzhľadom na zložitosť výpočtu RPMN podľa zákona konkrétny údaj o RPMN pri týchto rozdieloch (žalobcom vyčíslená 69,06% vs. súdu vyplývajúca 70,01% - súčasná pozn. súdu) nebol dôvodom rozhodnutia v tomto konaní. Prítom samotný veriteľ príznačne uvádza, že u tzv. revolvingového úveru by išlo iba o „predpokladanú“ RPMN, zrejme vzhľadom na vysokú mieru neurčitosti vstupných údajov pri poskytnutí ďalšieho úveru, a aj to podľa názoru súdu ilustruje neprípustnosť takto koncipovaného úveru ako poskytovaného spotrebiteľom. Súd tiež odôvodnil rozsudok tým, že takto vyčíslená miera RPMN je dokladom o jeho vysokej ťaživosti.

V odvolaní zo dňa 21.8.2014 žalovaný navrhol rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 8C/5/2014-61 zo dňa 2.4.2014 zrušiť. V dôvodoch odvolania najmä v otázke revolvingu argumentoval, že zmluva nezaväzuje dlžníka revolving nutne aj prijať, práve možnosť jednostranného vypovedania zmluvy umožňuje nárokovateľné vyplatenie prostriedkov nevyužiť, poukázal tiež na platnú právnu úpravu, ktorá predpokladá napr. dodatočné predpoklady pre výpočet RPMN, argumentoval, že konečná výška úveru je v každom okamihu známa. K posúdeniu nákladov podľa § 53 ods. 6 OZ poukázal na definíciu finančného trhu podľa literatúry - Sidak, M., Ďurčanská, M. a kol. Finančné právo, 1, vydanie, Bratislava, C.H. Beck, 2012, ako aj na zámer podľa dôvodovej správy zakotviť zákaz, aby odplata podstatne prevyšovala odplatu obvykle požadovanú bankami, na čo skonštatoval, že priemernou odplatou za obdobné úvery bolo 51,49 % a že hodnota RPMN dohodnutá v zmluve 69,09% (51,49 + 20 = max. 71,49%) túto hranicu podstatným spôsobom neprevyšuje. Skonštatoval tiež, že ustanovenia § 53b ods. 1 OZ ako osobitného predpisu majú aplikačnú prednosť, vykonávacím predpisom je § 3a ods. 1 - 3 Nar. vlády č. 87/1995 Z.z. V zmysle svojej právnej argumentácie namietal prvostupňovému súdu nezrozumiteľnosť rozsudku.

Krajský súd Žilina uznesením č.k. 8Co/453/2015-68 zo dňa 31.7.2015 zrušil rozsudok OS ZA č.k. 8C/5/2014-61 zo dňa 2.4.2014 v časti, v ktorej bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, ako aj vo výroku o trovách konania. Odvolací súd vyslovil právny názor, podľa ktorého uzavretím spornej zmluvy o úvere nedošlo k obchádzaniu zákonných ustanovení § 497 ObZ, ako aj zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa cit. ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z., a to nedojednaním konečnej výšky úveru, iba úverového rámca. Zvyšok odôvodnenia prvého prvostupňového rozsudku označil odvolací súd za nepreskúmateľný, osobitne skonštatoval, že prvostupňový súd sa „nedôsledne zaoberal“ aplikáciou § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, rovnako súd nepostupoval správne, keď výšku RPMN nepočítal v zmysle

vzorca stanoveného zákonom, pokiaľ ho považoval za príliš zložitý, mohol si za účelom správnosti tohto výpočtu ustanoviť znalca.

Pojednávania konaného dňa 2.11.2015 sa právne zastúpený žalobca nezúčastnil, svoju neúčasť ospravedlnil sám žalobca ako klient, u právneho zastúpenia súd stále vychádzal z plnomocenstva v registri OS ZA pod 1SprV 823/12.

Žalovaná osobne prítomná na pojednávaní konanom dňa 2.11.2015 sa k veci vyjadrila a osobne vypovedala, si myslí, že je to úžera. Predmetnú zmluvu s Profi Credit uzatvárala, na radu známej išlo o jej vlastnú iniciatívu, podpis na zmluve je jej. Účelom zmluvy bolo pokryť náklady života v núdzi. Veriteľ jej predložil listiny, ktoré mala podpísať. Sama si ustanovenia zmluvy nepamätá, úverov mala viac, po predložení zmluvy si ustanovenia tejto zmluvy pripomína. Celkovú čiastku na splatenie a predpokladanú RPMN na podpisovanej listine si človek pri podpise neuvedomí, ona bola nešťastná. Iných ustanovení zmluvy, ani priložených obchodných podmienok, si nebola vedomá. Zdá sa jej, že evidované splácanie úveru čiastočne zodpovedá skutočnosti. Ani nevie, čo to revolving je, podľa nej veriteľ mal poskytnúť úver jednorazovo.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil:

Z listiny zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 13.8.2010 súd zistil, že žalobca predložil žalovanej ako dlžníkovi Žiadosť / Zmluvu zmluvy o revolvingovom úvere, podľa obsahu ktorej (v časti „schválený úver“) veriteľ poskytol dlžníkovi úver - úverový limit vo výške 780,- Eur. Dlžník sa zaviazal splatiť úver v 36 mesačných splátkach vždy do 17. dňa v kalendárnom mesiaci, jednotlivo vo výške 44,28 Eur.

V zmluve bola oznámená:

poskytnutá čiastka úveru 780,- Eur, „celková čiastka na zaplatenie (úver + úroky za celú dobu čerpania úveru)“ 1.594,08 Eur, „RPMN za úver“ 69,06 %, ročná úroková sadzba 70,01 %, „priemerná RPMN za úver“ 51,49 %, ako aj:

„poskytnutá čiastka revolvingu“ 446,34 Eur, „celková čiastka na zaplatenie (revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu)“ 1.062,72 Eur, „predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu“ 69,06 %, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44 %, „ročná úroková sadzba úrokov z omeškania“ (nečitateľný číselný údaj).

Neoddeliteľnou súčasťou žiadosti/zmluvy o revolvingovom úvere sú Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere Profi Credit Slovakia, s.r.o., uvedené malými písmenami na osobitnej listine, podľa obsahu ktorých najmä čl. 4 zakotvuje, že (ods. 4.1:) „Revolving je automatické poskytnutie ďalšieho úveru (peňažných prostriedkov) Dlžníkovi vo výške uvedenej v bode 6 žiadosti (časť zmluvy o schválenom úvere - pozn. súdu)“ ... „a oznámenú Dlžníkovi oznámením Veriteľa ...“, (ods. 4.2:) „V prípade, že dlžník splatí vždy prvých ... 18 splátok a následne vždy každých 24 splátok pri úvere so splatnosťou 36 mesiacov ... bude mu za podmienky predchádzajúceho schválenia zo strany veriteľa úver automaticky navýšený, t.j. Veriteľ poskytne Dlžníkovi revolving vo výške určenej podľa ods. 4.1“. Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere Profi Credit Slovakia, s.r.o. obsahovali aj ďalšie ustanovenia, najmä upravujúce sankcie podľa čl. 14 Zmluvných dojednaní, a to najmä v b. 14.1 zmluvnú pokutu z dlžných súm vo výške 0,065 % denne (x 365 = 23,725 % ročne - pozn. súdu).

Z vyhlásenia žalobcu bez jeho dôkazného bremena a z potvrdenia (čl. 8 spisu) súd zistil, že žalovaná zaplatila na predmetný úver spolu 559,72 Eur.

Podľa § 34 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení nesk. predpisov (ďalej OZ) Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení nesk. predpisov (ďalej ObZ) Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 ObZ Za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 506 ObZ Ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 1 ods. 1), 2) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinného od 11.6.2010, ďalej tiež iba „zák. č. 129/2010 Z.z.“)

1) Tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

2) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z.z. Na účely tohto zákona sa rozumie ...

g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

Podľa § 9 ods. 2 písm. i), j), k) zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 31.5.2014

Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ...

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia ...

Podľa § 11 zák. č. 129/2010 Z.z. Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 52 OZ:

- 1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.
- 2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.
- 3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.
- 4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, 10 OZ v znení účinnom od 1.6.2010 do 31.5.2014:

- 1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.
- 2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.
- 3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.
- 5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.
- 6) Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.
- 10) Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 3 b. 1 Smernice č. 13/1993 Rady EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Súd skutkovo a právne vyhodnotil, že žalovanej bol poskytnutý spotrebiteľský úver podľa zák. č. 129/2010 Z.z., a to z jeho foriem podľa cit. ust. jeho § 1 ods. 2 konkrétne formou úveru podľa obchodného zákonníka.

V súčasnom štádiu, po nadobudnutí právoplatnosti prvého prvostupňového rozsudku 8C/5/2014-30 zo dňa 2.4.2014, v znení opravného uznesenia č.k. 8C/5/2014-61 zo dňa 10.6.2015, ktorým súd zviazal žalovanú na zaplatenie 220,28 Eur s úrokom z omeškania vo výške 3,275 % ročne zo sumy 220,28 Eur od 23.12.2011 do zaplatenia, súd žalobu zamietol. Súd tak zamietol žalobu v pôvodnej zvyšnej časti konania, lebo za spravodlivé usporiadanie právnych vzťahov považuje zviazanie žalovanej už prvým prvostupňovým rozsudkom na plnenie vo výške 220,28 Eur titulom zostatku istiny úveru poskytnutého

pôvodne vo výške 780,- Eur, keď žalovaná tento uhradila iba v časti vo výške 559,72 Eur. Za situácie, keď v odôvodnení zrušujúcej časti uznesenia Krajského súdu Žilina č.k. 8Co/453/2015-68 zo dňa 31.7.2015 bol vyslovený právny názor, podľa ktorého uzavretím spornej zmluvy o úvere nedošlo k obchádzaniu zákonných ustanovení § 497 ObZ, ako aj zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa cit. ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z., dôvodom súčasného druhého prvostupňového rozsudku je neprijateľnosť samotných nákladov predmetného úveru.

Osobitne čo sa týka odvolania žalobcu podaním zo dňa 21.8.2014, súd si je vedomý okrem ust. § 53 ods. 6 aj ustanovenia § 53b ods. 1 OZ, ktorý všeobecne odkazuje na vykonávací predpis - ale tento v spojení s § 3a ods. 1 - 3 Nar. vlády č. 87/1995 Z.z. upravuje iba obmedzenia sankcií za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa. Lenže dôvodom zamietavej časti prvostupňového rozsudku systematicky prednostne neboli sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa, ale prijateľnosť nákladov úveru (t.j. hlavné ustanovenia zmluvy, s prihliadnutím na predmet zmluvy a jeho cenu). V tomto zmysle žiaden osobitný právny predpis nie je zakotvený, naposledy bolo zakotvené Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. účinné do 10.6.2010, tohto času aj popri § 53 ods. 6 OZ účinnom v danom čase, každopádne ale nariadenie vlády bolo účinné iba do obdobia pred uzatvorením predmetnej zmluvy o úvere zo dňa 13.8.2010. Za týchto okolností jediným právnym predpisom relevantným pre posúdenie nákladov úveru, je stále cit. ust. § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom od 1.6.2010 do 31.5.2014, t.j. v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere, ako aj v čase vydania prvého prvostupňového rozsudku.

Obsah cit. ust. § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom od 1.6.2010 do 31.5.2014 vyžaduje širokú hodnotiacu činnosť súdov, v dôsledku použitia pojmov „podstatné prevýšenie“ „odplaty obvyklej“, t.j. bez exaktného obsahu právnej normy. Aplikácia tejto právnej normy právne hodnotenie je fakticky závislé aj od toho, či výkon práv je v súlade s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ, t.j. aj keby východiskovo bolo možné hovoriť o právach veriteľa.

Pokiaľ odvolací súd skonštatoval možnosť znaleckého dokazovania, urobil tak iba hypoteticky, nekonštatoval jeho nevyhnutnosť. Prvostupňový súd konštatuje zhodne ako v prvom prvostupňovom rozsudku, že vzhľadom na zložitosť výpočtu RPMN podľa zákona, konkrétny údaj o RPMN pri týchto rozdieloch nebol dôvodom rozhodnutia v tomto konaní. Síce v dôsledku pojmovej koncepcie zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý zakotvuje všeobecný pojem nákladov úveru, ktorými môžu byť napr. úrok a poplatky popri sebe, je údaj o RPMN naďalej podľa názoru prvostupňového súdu iba informačného charakteru a preto nemôže byť nižší ako jednotlivé záväzné ustanovenie zmluvy, ktoré má reprezentovať. Ale to nič nemení na tom, že každopádne skutkovým východiskom vo vzťahu k právnemu hodnoteniu nákladov úveru je v časti zmluvy „údaje o schválenom úvere“ uvedená RPMN za úver 69,09 %, resp. ročná úroková sadzba 70,01 %.

Prvostupňový súd zhodne ako v prvom prvostupňovom rozsudku inerpretuje cit. ust. § 53 ods. 6 v znení účinnom od 1.6.2010 do 31.5.2014 tým, že podľa názoru súdu takto v zmluve vyčíslená miera RPMN je dokladom o vysokej ťaživosti úveru. Vzájomne vyššiu RPMN by súd argumentačne toleroval u kratších a nižších úveroch, prakticky vzhľadom na vyšší dopad fixných, t.j. jednorazových nákladov dlčej činnosti pri poskytovaní nižších úverov, ale navyše s ochranou spotrebiteľa pri prípadnom opakovanom uzatváraní úverových zmlúv. Súd za danej právnej úpravy nemá iné exaktné úvahy o hodnotení nákladov predmetného úveru podľa cit. ust. § 53 ods. 6 OZ. Čo sa týka dôvodu zrušujúceho uznesenia, podľa ktorého sa prvostupňový súd mal nedôsledne zaoberať aplikáciou § 53 ods. 6 OZ, tak každopádne právne hodnotenie je povinnosťou každého súdu bez ohľadu na jeho inštatučné postavenie. Dokazovanie je každopádne dané osobnou výpoveďou žalovanej a listinnými dôkazmi, t.j. podľa povahy veci sa týka právnych vzťahov medzi účastníkmi, pričom potenciálne iné údaje (napr. o iných sadzbách) sú iba prvkom schopnosti právnej argumentácie, nie súčasťou zisteného skutkového stavu týkajúceho sa účastníkov konkrétneho konania.

Podporne súd si je vedomý údajov uverejňovaných na webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk / financie / bankovníctvo / spotrebiteľské úvery / Maximálna výška odplaty ... pre

platné zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 16.5.2010 do 15.8.2010, zmluvná splatnosť od 1 do 5 rokov, ostatné úvery do 1.500,- Eur vrátane ... 76%, od 1.500 do 6.500 Eur vrátane ... 51,58%, nad 6.500 Eur ... 24,22%. Ale ani tento stav uverejňovaný na základe Nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z. účinného do 10.6.2010, s presahom do uvedeného obdobia, u zmluvy uzatvorenej 13.8.2010, nie je dôvodom pre konštatovanie prijateľnosti nákladov tohto úveru, keď ide o údaje odvodené od faktického správania sa obdobných veriteľov, vzhľadom na právny pojem „obvyklej odplaty“ za úver. K argumentu samotného žalobcu v odvolaní z 21.8.2014, o odplate obvykle požadovanej bankami a o rozdielne sadzieb 20%, si je súd vedomý aj údajov uverejňovaných na webovej stránke Národnej banky Slovenska: [www.nbs.sk/údajové kategórie SDDS / úrokové sadzby / priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk, podľa ktorého priemernou úrokovou mierou spotrebiteľských a ostatných úverov poskytnutých bankami domácnostiam v III. štvrtroku 2010 so splatnosťou 1 až 5 rokov bolo 11,52 %](http://www.nbs.sk/údajové_katégorie/SDDS/úrokové_sadzby/priemerné_úrokové_miere_z_úverov_obchodných_báňk_podľa_ktorého_priemernou_úrokovou_mierou_spotrebiteľských_a_ostatných_úverov_poskytnutých_bankami_domácnostiam_v_III._štvrtroku_2010_so_splatnosťou_1_až_5_rokov_bolo_11,52_%).

Osobitne pokiaľ je v konaní uplatnená zmluvná pokuta vo výške 0,065% denne, t.j. $x 365 = 23,73\%$ ročne, príznačne ako narastajúca v čase, podporne podľa názoru súdu takto koncipovaná zmluvná pokuta je tiež nevyváženým zmluvným ustanovením v neprospech spotrebiteľa, lebo účelom zmluvnej pokuty podľa § 544 OZ je paušalizovaná náhrada škody, zatiaľ čo konkrétnou sankciou za nevrátenie peňazí je zákonom obmedzený úrok z omeškania. Ani obmedzenie sankcií podľa § 3 ods. 2 Nar. vl. č. 87/1995 Z.z. podľa názoru súdu nie je aprobovaním zmluvnej pokuty v zmluvách spotrebiteľského charakteru koncipovanej ako narastajúcej v čase, lebo toto obmedzenie by bolo zmysluplne zakotvené aj k jednorazovým zmluvným pokutám vo vzťahu k udalostiam predpokladaným v zmluvnom vzťahu, napr. doručovaním výziev veriteľa a pod., prípadne v spravodlivom rozsahu sudcovskej tvorby práva môže ísť o ustanovenie obsoľtne. Každopádne ale osobitné posúdenie tejto sankcie je iba podporné, lebo ťažiskovým dôvodom zamietavej časti rozsudku podľa odôvodnenia vyššie, neboli neprijateľné sankcie, ale neprijateľné náklady úveru, t.j. hlavné zmluvné dojednania zodpovedajúce úveru ako predmetu zmluvy a jeho cene.

Úrok z omeškania bol v tomto konaní podľa § 369 ods. 1 poslednej vety Obchodného zákonníka uplatnený v symbolickej výške zďaleka nedosahujúcej výšku podľa predpisov občianskeho práva, a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 Nar. vl. č. 87/1995 Z.z.. Pri procesnej pasivite žalovanej týkajúcej sa konkrétneho priebehu splácania v rámci jej dôkazného bremena, k priznanej istine súd uznal omeškание žalovaného podľa udania žalobcu od 23.12.2011, keď už časť splátok úveru zo strany žalovanej bola splatná. Na miere uplatneného úroku z omeškania nič nemení, že žalobca si popri nej uplatnil aj zmluvnú pokutu, s tým, že narastanie zmluvnej pokuty v ustanovení b. 14.3 Zmluvných podmienok ohraničil.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., keď žalovaná mala úspech vo veci samej priznaním ešte v prvom prvostupňovom rozsudku iba menšej časti 220,28 Eur z celého dosiaľ uplatneného predmetu konania 1.034,36 Eur ($220 : 1.034 \times 100 = 21\%$ pre žalobcu, resp. 79% pre žalovanú), navyše aj v časti zmluvnej pokuty. Ale žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila, preto jej ju súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 221 ods. 1 OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 OSP, skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 2 OSP, ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).

V Žiline dňa 2. novembra 2015

Mgr. Dušan Chamula
samosudca

Za správnost: Slávka Surovková